

Analiza achizițiilor publice în localitatea Baurci 2019 - 2020

Achizițiile publice în localitatea Baurci 2019-2020

În cadrul proiectului *Informează, abilitază, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova* a fost efectuată o analiză a achizițiilor publice locale pentru anii 2019-2020.

Unul dintre scopurile acestui exercițiu de analiză a fost evaluarea principiilor generale care stau la baza cheltuielilor publice: competiția între companii, tratamentul egal și nediscriminatoriu al participanților, transparență și integritate în organizarea achizițiilor și utilizarea eficientă a fondurilor publice. Documentul prezintă datele principale ale achizițiilor efectuate de către primăria din Baurci, dar și problemele și provocările cu care se întâlnește primăria în organizarea procesului de achiziții publice.

Documentul conține și câteva recomandări pentru autoritățile locale în vederea îmbunătățirii și eficientizării procedurilor de achiziții.

I. Date Generale

În anul 2019 au fost organizate 9 proceduri de achiziții publice în valoare de 3.3 milioane lei, iar în anul 2020 au fost desfășurate 3 proceduri de achiziții publice în valoare de 883 mii lei.

Tabelul 1.

Anul	2019	2020
Produse alimentare (grădiniță)	MDL 2.141.132,32	MDL 734.596
Reparație drumuri	MDL 476.845,37	-
Ilumiere stradală	MDL 342.425	MDL 148 947
Piatră zdrobită	MDL 416.735	-
TOTAL	MDL 3.377.137,69	MDL 883.543

Procedurile cele mai des utilizate au fost:

- Cererea ofertelor de preț 100%;

Această publicație este realizată în cadrul proiectului de grant UE „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Konrad Adenauer Stiftung e.V. (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflecta opiniile Uniunii Europene și a Konrad Adenauer Stiftung e.V.

Ponderea contractelor de achiziție după obiectul achiziției:

- Lucrări 9,09 %;
- Bunuri 90,9 %.

Pentru determinarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, primăria din Baurci a utilizat criteriul cel mai mic preț pentru toate 12 achiziții publice efectuate în ultimii doi ani.

II. Reparația drumurilor în localitate

În perioada 2019-2020, primăria a organizat o licitație pentru reparația drumurilor din localitate. Licitatia din 2019, planificată ca un singur lot, a fost organizată repetat, iar în final compania Montaj a câștigat licitația, iar din motiv că licitația nu a fost electronică, numărul celor care au depus oferta nu este cunoscut publicului larg.

III. Iluminare stradală

În 2019, compania LUMGRUPMAS SRL a fost refuzată pe toate loturile în care aceasta și-a expus oferta, chiar dacă în unele cazuri prețurile solicitate au fost mai mici decât a concurenților. În 2020 însă, compania a câștigat un lot din achiziția publică organizată.

IV. Produsele alimentare pentru grădiniță

De regulă, primăria organizează de la 2 la 5 achiziții anual pentru procurarea produselor alimentare pentru copii. În 2019, numărul loturilor pentru cele 5 proceduri de achiziții organizate a variat între 6 și 8 (pentru loturile grupate sub o categorie) și între 10 și 62 (pentru loturile separate per produse) în dependență de achiziția organizată, iar numărul de ofertanți per lot de la 0 la 5. Numărul mai mare a ofertanților a fost înregistrat pentru categoria de fructe și legume.

Analizând achizițiile produselor alimentare din 2019, a fost observat faptul că de multe ori câștigătorul a fost desemnat pe criteriul de cel mai mic preț, însă în câteva cazuri, cu toate că existau oferte mai avantajoase, au fost desemnați drept câștigători companiile care au propus prețuri cu mult mai mari. De exemplu în cazul produselor din industria morăritului, a câștigat oferta cu aproximativ 20 000 lei mai scumpă de la I.I. "COSTOVA MARIA", sau pentru categoria diverse produse alimentare, a câștigat ofertantul SRL SLAVENA LUX care a propus un preț cu aproape 7 000 lei mai scump decât un alt ofertant. Întrucât condiția stabilită de primărie a fost prețul cel mai mic, în aceste două cazuri nu au fost respectate condițiile de organizare a achizițiilor publice.

V. Gradul de concurență al achizițiilor publice

Această publicație este realizată în cadrul proiectului de grant UE „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Konrad Adenauer Stiftung e.V. (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflectă opiniile Uniunii Europene și a Konrad Adenauer Stiftung e.V.

Numărul de achiziții publice este unul destul de redus pentru a putea trage concluzii definitive privind gradul de competiție, dar pentru cele mai frecvente achiziții cum sunt produsele alimentare se înregistrează o concurență redusă. Pentru cele mai multe produse de regulă sunt prezentate doar una sau două oferte, competiție mai bună existând doar pentru următoarele: lăctate (4 oferte) și fructe și legume (5 oferte).

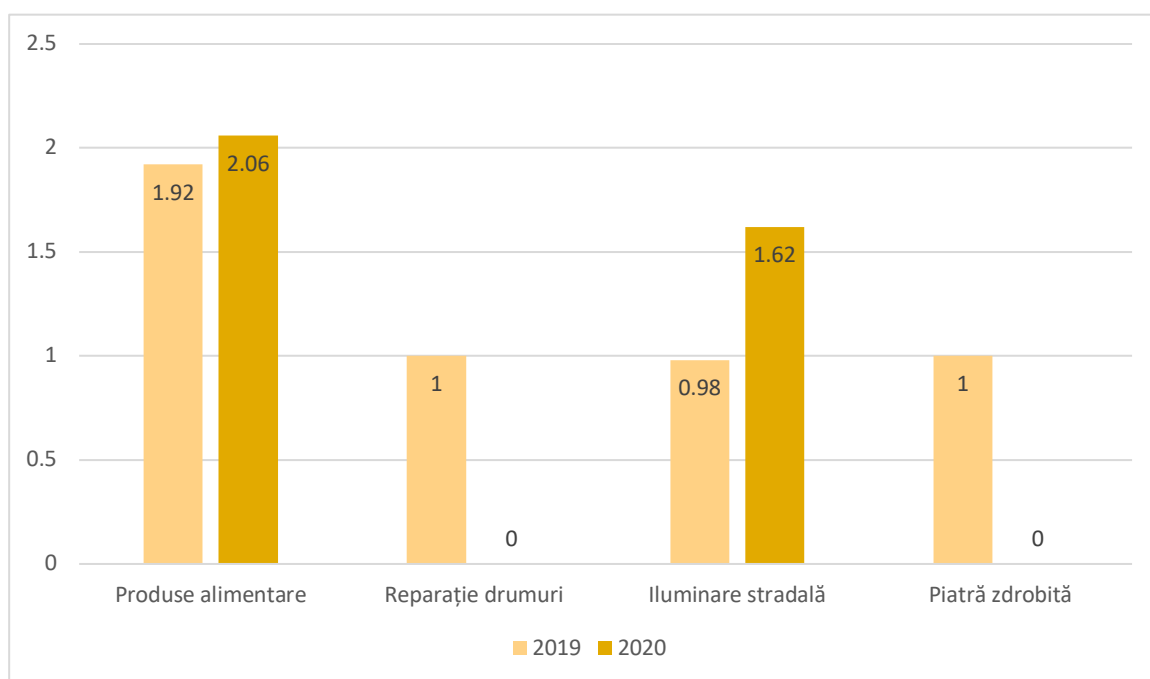

Figura 1: Numărul mediu de participanți la achizițiile publice

VI. Transparența achizițiilor publice

Primăria localității Baurci dispune de o pagină web (<https://www.baurci.md/>) pe care ar putea plasa informațiile de interes public privind achizițiile publice la nivel local.

Cu toate că categoria privind achizițiile publice există pe site, nu sunt publicate următoarele informații:

- Planul de achiziții publice
- Componenta grupului de lucru pentru achiziții;
- Anunțurile de participare la licitație;
- Anunțurile de intenție;
- Rezultatele achizițiilor publice;

Această publicație este realizată în cadrul proiectului de grant UE „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Konrad Adenauer Stiftung e.V. (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflectă opiniile Uniunii Europene și a Konrad Adenauer Stiftung e.V.

- Contractele atribuite;
- Rapoartele de monitorizare.
- Planurile de achiziții pentru anii anterior

Prin urmare, cetățenii și societatea civilă din localitate nu au acces la documentele din alți ani, iar acest lucru poate îngreuna o analiză comparativă și nu permite stabilirea unor tendințe la nivel local.

Însă, din octombrie 2018, toate tenderele sunt publicate pe platformele achizitii.md și mtender.gov.md, iar contractele pe tender.gov.md. Astfel există acces la documente.

Adițional, o parte din datele listate mai sus sunt disponibile pe portalul e-licitatie.md, darexercițiul de căutare nu este unul ușor și necesită timp adițional. Astfel, lipsa unei centralizări a informației privind achizițiile publice efectuate de către primărie îngreunează accesul cetățenilor, reprezentanților societății civile și a altor părți interesate și nu permite efectuarea unei analize comparative sau stabilirea unor tendințe la nivel local.

VII. Componenta grupurilor de lucru

La nivelul primăriei din Baurci este constituit un singur grup de lucru:

- Grupul de lucru privind achizițiile este format din cinci persoane. Primarul orașului este președintele grupului. Reprezentanții societății civile nu fac parte din grupul de lucru pentru achiziții;
- Compoziția grupului de lucru nu este cunoscută de cetățeni, însă aceștia pot solicita și primi informații despre componenta grupului de lucru de la primărie. Această informație are caracter public.
- Așadar, membrii grupului de lucru sunt Carapirea Nicolai - Președinte al grupului de lucru, primarul localității, Ratcov Vasile - secretar al grupului de lucru, contabil, Carapunarlî Valentina - Membru al grupului de lucru, secretarul consiliului, Danadji Gheorghii - Membru al grupului de lucru, Slav Elena - Membru al grupului de lucru, contabil.

VIII. Concluzii și recomandări

Concluzii:

1. În jur de două treimi din achizițiile publice sunt desfășurate pentru achiziția de produse alimentare;

Această publicație este realizată în cadrul proiectului de grant UE „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Konrad Adenauer Stiftung e.V. (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflectă opiniile Uniunii Europene și a Konrad Adenauer Stiftung e.V.

2. Toate procedurile de achiziții publice au fost desfășurate prin intermediul cererii ofertelor de preț și cu indicarea criteriului de cel mai mic preț drept criteriu de bază de evaluare;
3. Solicitățile de oferte de prețuri pentru produse alimentare au avut loc de 5 ori în anul 2019 și de 2 ori în anul 2020. Numărul mai redus de cereri de oferte de prețuri în anul 2020 se datorează stării de urgență în sănătate publică și activității temporar sistate a grădinițelor în acest an.
4. Pe două cazuri de achiziții publice nu s-a respectat cerința prețului cel mai mic, fiind selectate oferte mai scumpe (Slavena Lux SRL (cu 7 mii lei mai scump decât oferta cu prețul cel mai mic) și I.I. Costova Maria (cu 20 mii lei mai scump decât oferta cu prețul cel mai mic);
5. Gradul de competiție pentru achizițiile publice este destul de redus (1-2 oferte), fiind puțin mai competitiv pentru unele categorii de produse alimentare (4-5 oferte pentru produse lactate, fructe și legume;
6. Transparența procesului de achiziții publice este redus, pe situl Primăriei nefiind accesibile informații cu privire la achizițiile publice anunțate.
7. Grupul de lucru privind evaluarea ofertelor de achiziții publice este format din 5 persoane. Din acest grup nu fac parte decât angajați ai primăriei. Reprezentanți ai societății civile nu sunt.

Recomandări:

1. Reducerea numărului de proceduri de achiziții publice de produse alimentare de la 5 proceduri la 1-2 pentru a reduce și din efortul pe care urmează să-l aibă în procesul de organizare a achizițiilor publice.
2. Evitarea cazurilor de acordare a contractelor de achiziții publice pentru ofertele care nu oferă cel mai mic preț, odată ce acest criteriu este principalul criteriu aplicat pentru stabilirea avantajului economic.
3. Publicarea pe situl primăriei a anunțului și altor documente legate de achizițiile publice desfășurate pentru a asigura transparența în procesul de organizare a acestora, precum și pentru a ridica gradul de competiție.
4. Diseminarea informației cu privire la achizițiile publice organizate pentru a atrage mai multe oferte, în special cu atragerea și a unor participanți din regiune, care ar putea oferi beneficii atât pentru primărie (costuri mai mici și mai multe oferte potențiale) cât și susține întreprinderile mici și mijlocii.
5. Includerea în grupul de lucru a reprezentanților societății civile, coalițiilor locale și altor structuri civice din localitate, cel puțin în calitate de observatori, pentru a ridica nivelul de transparență al procesului legat de achizițiile publice.
6. Separarea achizițiilor pe loturi per produs și nu per categorie de produse, cu scopul de a spori gradul de competitivitate.

